

Van Warenhuis naar Marktplaats: **Beleidsnota 2015 en verder**

Jan Klerk, Bibliotheek Katwijk

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Samenvatting	4
3	Situatieanalyse, trends en ontwikkelingen	
3.1	Nieuwe Bibliotheekwet per 1 januari 2015	6
3.2	Ontwikkelingen in de samenleving	6
3.3	Van aanbod naar vraag en van consumeren naar doen; een leven lang leren leidt tot participeren	7
3.4	Openstelling: openbaar, laagdrempelig, toegankelijk en uitnodigend	7
3.5	De collectie: de bibliotheek als inspirerende wegwijzer	8
3.6	Focus op persoonlijke ontwikkeling	8
3.7	De Bibliotheek op school: samenwerken aan betere lees- en leerprestaties	8
3.8	Boekstart in de kinderopvang	8
3.9	Taalhuis, Laaggeletterdheid en digitale achterstanden	8
3.10	Strandbibliotheek	9
4	Een vernieuwende organisatie vraagt nieuw HR beleid	
4.1	Vernieuwde competenties	10
4.2	De nieuwe vrijwilliger	10
4.3	Een nieuw personeelsplan	10
5	Financiën: Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF) als instrument voor financiële sturing	11
6	Een nieuwe missie en visie voor de bibliotheek	11

1 Voorwoord

Voor u ligt het plan voor de nieuwe beleidsperiode 2015 en verder. Tijdens de vorige beleidsperiode 2011-2014 werd een start gemaakt met een meer toekomstgerichte koers onder het motto 'De Toekomst moet je Maken'.

In deze periode ontkwam de bibliotheek niet aan een door Gemeente Katwijk algemene doorgevoerde bezuinigingsslag voor alle gesubsidieerde instellingen waardoor er gereorganiseerd moest worden en zelfs één vestiging werd gesloten. Er kwam ook een plan voor een nieuwe bibliotheekstructuur. Op basis hiervan zullen tussen 2013 en 2018 in nauwe afstemming met onze opdrachtgever Gemeente Katwijk, de standalone Katwijkse wijkbibliotheken veranderen in bibliotheekvoorzieningen die zijn ondergebracht in multifunctionele wijkgebouwen. Dit proces hopen we uiteindelijk in 2018/19 te kunnen bekronen met een nieuwe hoofdvestiging in Katwijk aan Zee.

“De bibliotheek staat de komende jaren voor hele grote uitdagingen”

De komende jaren staat de bibliotheek voor grote uitdagingen. De bibliotheek zoals we die kennen spreekt een grote groep in de samenleving onverminderd aan. Om de bibliotheek interessant voor leden en andere bezoekers te kunnen houden, gaan we in de komende jaren een flinke innovatieslag maken zodat we de snelle ontwikkelingen op het gebied van digitalisering, nieuwe media en vrijetijdsbesteding bij kunnen houden. Dit beleidsplan is geen dichtgetimmerd vierjarenplan: een jaarlijkse update ligt voor de hand. In deze notitie wordt de richting voor de komende jaren in een aantal korte hoofdstukken beschreven. Het plan zal verder als onderlegger worden gebruikt bij het afgeleide implementatieplan, het personeelsplan, een meerjarenbegroting en de operationele jaarplannen.

2 Samenvatting

Per 1 januari 2015 is een nieuwe bibliotheekwet van kracht. Deze wet regelt onder meer de digitalisering van de openbare bibliotheek en de financiering daarvan door de Rijksoverheid. De wet omschrijft de vijf kernfuncties van openbare bibliotheken:

- › **ter beschikking stellen van kennis en informatie;**
- › **bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;**
- › **bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;**
- › **organiseren van ontmoeting en debat; en**
- › **laten kennis maken met kunst en cultuur.**

Deze functies dragen bij aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek.

Met de afsluiting van de afgelopen beleidsperiode komt ook het einde in zicht van de bibliotheek zoals we die altijd gekend hebben: de bibliotheek als warenhuis, de uitleenbibliotheek, de haal-en-brengbibliotheek. Er is veel te kiezen en er valt veel te beleven in de wereld van media, informatie en cultuur. Mensen oriënteren zich op andere manieren. Steeds meer wordt online thuis op de bank georganiseerd. Het maandelijks loopje naar de bibliotheek wordt daarom minder vanzelfsprekend. Er ontstaat behoefte aan een bibliotheek die op nieuwe manieren van betekenis kan zijn. Het media-assortiment krijgt in de toekomst een minder prominente rol.

Het activiteitenprogramma van de bibliotheek wordt belangrijker. Klanten worden uitgenodigd om zich actief te informeren en al doende te leren. Een moderne bibliotheek ontwikkelt zich veel breder als kennisplatform in de samenleving. De bibliotheek zoekt daarom actief de samenwerking op met partners om gezamenlijk

een activerend programma op te stellen of om een onderdeel van het programma te verzorgen.

Het programma van de bibliotheek zal de komende jaren in toenemende mate uit activiteiten bestaan die mensen motiveren tot zelf doen. De bibliotheek wil dat mensen zich ontwikkelen tot zelfstandige kritische burgers die er graag wat bij leren. Niet het boek staat centraal maar het lezen als activiteit. Niet het informatieaanbod is belangrijk maar het zelf informeren en zelf leren. De bibliotheek is de inspirerende gids naar het enorme lokale én mondiale aanbod van fysieke en digitale boeken en verhalen. Actualiteit en pluriformiteit van de collectie blijven onverminderd van belang.

De 'Bibliotheek op school' (dBos) bevordert het vrij en plezierig lezen en levert daarmee een grote bijdrage aan de lees- en leerprestaties van kinderen. De ambitie is er om in 2016 negentien scholen te hebben aangesloten en in 2019 alle achtentwintig scholen. Om dBos voor de toekomst goed in de begroting te kunnen borgen, gaan er niet alleen financiële en organisatorische ombuigingen plaats vinden aan de bibliotheekkant. Ook zal een grotere bijdrage van de scholen worden gevraagd en zullen aanvullende subsidieverzoeken bij de Gemeente Katwijk worden gedaan.

“De bibliotheek wil dat mensen zich ontwikkelen tot zelfstandige kritische burgers”

Met de partners uit de Lokale Educatieve Agenda wordt onderzocht of de bibliotheek in samenwerking met onderwijs, gemeente en kinderopvangorganisaties een programma 'Boekstart in de Kinderopvang' kan realiseren op alle kinderopvanglocaties in Katwijk. Dat kan echter alleen als er een gezamenlijke financiële inspanning wordt geleverd.

De bibliotheek is een belangrijke bondgenoot in het Bondgenootschap Geletterdheid. Onder de noemer 'Taalhuis' werkt de bibliotheek sinds 2014 samen met Gemeente Katwijk en een groot aantal lokale en bovenlokale partners aan ondersteuning van mensen die de Nederlandse taal moeten leren, preventie en bestrijding van laaggeletterdheid en verkleining van digitale achterstanden. Deze activiteiten zullen naar verwachting sterk toenemen.

Langdurig verblijf wordt aangemoedigd in de bibliotheek. Ouderen, werkzoekenden, studenten, scholieren, zzp'ers, toeristen etc. voelen zich welkom in een moderne bibliotheek, verblijven er vaak en keren graag terug. Het belang van de bibliotheek als laagdrempelige, neutrale, openbaar toegankelijke plek in de samenleving is groter dan ooit. Ook in de huidige vestigingen willen we dit zoveel mogelijk realiseren en proberen we waar mogelijk ruimte te scheppen en service te verbeteren.

De nieuwe bibliotheek heeft enthousiaste medewerkers nodig die kunnen regisseren, programmeren en onderhandelen. Medewerkers die kunnen omgaan met moderne media en hier klanten over kunnen adviseren. Daarom gaan we meer nadruk leggen op de ontwikkeling van medewerkers. We gaan meer aandacht geven aan persoonlijke jaarplannen. Omdat het niet mogelijk zal zijn om het toekomstige takenpakket geheel met het huidige aantal mede-

werkers uit te voeren zal ook de rol van de vrijwilliger in de bibliotheek opnieuw worden gedefinieerd. Niet als bedreiging voor de professionele krachten, maar als waardevolle aanvulling op de organisatie. Hierbij kan wellicht ook gebruik worden gemaakt van de groep vrijwilligers die in het kader van de nieuwe sociale wetgeving naar de bibliotheek wordt geleid voor tijdelijke plaatsing.

“De nieuwe bibliotheek heeft enthousiaste medewerkers nodig”

Directeur en managementteam van de bibliotheek zullen zich in de komende jaren in toenemende mate toeleggen op strategische vraagstukken. Het is daarom belangrijk om de taakverdeling tussen directeur, MT en medewerkers zo efficiënt en effectief mogelijk te verdelen..

De bibliotheek hecht aan een gezonde financiële situatie. Dit is nodig om de ambities te kunnen realiseren. Gemeente Katwijk heeft van ons gevraagd om vanaf 2016 de begroting en jaarrekening aan te leveren volgens methodiek van Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF). BCF voorziet in een betere aansluiting van beleid, daaruit voortvloeiende activiteiten, financiële onderbouwing en verantwoording. Daarmee geeft het de bibliotheek meer inzicht in de eigen financiële huishouding en meer instrumenten om daar waar nodig specifiek bij te sturen.

3 Situatieanalyse, trends en ontwikkelingen

3.1 Nieuwe bibliotheekwet per 1 januari 2015

Vanaf 1 januari 2015 is een nieuwe bibliotheekwet van kracht: de “Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen”. Deze wet regelt onder meer de digitalisering van de openbare bibliotheek en zorgt voor structurele financiering daarvan door de Rijksoverheid. In de wet is verder vastgelegd dat iedere Nederlander toegang moet hebben tot een openbare bibliotheek, zowel in fysieke als digitale vorm. Ook zijn de functies en voorwaarden vastgelegd waaraan een openbare bibliotheek dient te voldoen. De digitalisering van de openbare bibliotheken wordt voortaan centraal belegd bij Koninklijke Bibliotheek (KB). De wet omschrijft de vijf kernfuncties waarmee openbare bibliotheken zich bezig dienen te houden: een voor een ieder toegankelijke openbare bibliotheekvoorziening omvat in ieder geval de volgende functies:

- › ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- › bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- › bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- › organiseren van ontmoeting en debat; en
- › laten kennis maken met kunst en cultuur.

Deze kernfuncties die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek, zijn niet letterlijk maar in de geest van de nieuwe wet verwoord in onderstaande tekst.

3.2 Ontwikkelingen in de samenleving

Met de afsluiting van de afgelopen beleidsperiode komt het einde in zicht van de bibliotheek zoals we die altijd gekend hebben: de bibliotheek als warenhuis, de uitleenbibliotheek, de haal-en-breng-bibliotheek. De uitleenbibliotheek is relatief succesvol en wordt nog steeds breed gewaardeerd in de Katwijkse samenleving. Maar er verandert veel en snel in de wereld van informatie en media. Er ontstaat behoefte aan een nieuwe bibliotheek waar niet alleen kennis gehaald maar ook ingebracht en gedeeld kan worden. Daarmee kan de bibliotheek op nieuwe manieren van betekenis zijn. Hieronder een opsomming van belangrijke trends die gaande zijn in de samenleving en waar de bibliotheek rekening mee dient te houden:

- › Voortzettende verschuiving van schaarste naar overvloed. De keuzerijkdom wordt steeds groter. Er is een toenemende versnippering van het media-aanbod: het aantal mogelijkheden om te kijken, luisteren en lezen vergroot enorm. Hoe kan de bibliotheek context bieden binnen deze overvloed aan informatie en mensen op nieuwe ideeën brengen?
- › Fysieke media zoals cd's en dvd's verdwijnen deels ten behoeve van online beschikbare muziek en films. Voor bibliotheken lastig omdat het aanbod van mediadragers verkleint. Ook

ontstaat er concurrentie met grote internationale partijen als Spotify en Netflix of uitgevers als Amazon en telecom-aanbieders zoals KPN die zogenaamde all-you-can-eat abonnementen aanbieden

- › Er blijft steeds steeds minder tijd voor lezen over.
- › Bij alle toenemende prikkels wordt de aandacht van mensen vluchtiger en dient permanent en steeds creatiever de aandacht van het publiek te worden gezocht.
- › De smartphone wordt thuis en onderweg in toenemende mate een universeel regelinstrument voor communiceren, navigatie, informeren, boekingen, betalingen, autorisatie en media-consumptie.
- › De digitale vaardigheid van burgers blijft achter bij de digitale ontwikkelingen. Daarmee ontstaat ook behoefte aan bijscholing.
- › De verzorgingsstaat verdwijnt en verandert in een participatiesamenleving oftewel de overheid verwacht in toenemende mate van burgers dat ze zaken in de breedste zin zelf gaan regelen.
- › De overheid verwacht van mensen in een uitkerings situatie dat ze wat terug gaan doen voor de samenleving. Kortom er komen veel mensen bij op de vrijwilligersmarkt.
- › Aanhoudende crisis en aanhoudende grote werkloosheid.
- › Lokale eigenheid en lokale betrokkenheid worden steeds belangrijker.

“Het einde komt in zicht van de bibliotheek zoals we die altijd gekend hebben”

De bibliotheek ondervindt de hierboven genoemde veranderingen aan den lijve. Het aantal uitleningen en leden daalt. Daarmee zal het producten- en dienstenaanbod van de bibliotheek ook gaan veranderen. CD's en DVD's bijvoorbeeld zullen vanwege de sterk dalende belangstelling voor deze media met een aantal jaren verdwenen zijn uit het aanbod van de bibliotheek zonder dat daar uitleenbare alternatieven voor terugkomen. Het media-assortiment krijgt daarom in de toekomst een minder prominente rol. De klanten met al hun ontwikkelingsvragen komen meer centraal te staan. Het wordt dé uitdaging om een bibliotheekorganisatie te creëren die aan de voorkant afgestemd is op de behoeften van de lokale samenleving en aan de achterkant efficiënt georganiseerd. Op die manier kan optimaal worden geprofiteerd van landelijke/bovenlokale producten, diensten, initiatieven, voorbeelden en niet vrijblijvende samenwerking met diverse partners.

3.3 Cultuur en ontmoeting; een leven lang leren leidt tot participeren

De bibliotheek is al lang niet meer de enige plaats waar toegang tot informatie wordt geboden. De unieke toegevoegde waarde van een bibliotheek is vooral gelegen in het totaal van de activiteiten van een bibliotheek en niet zozeer in de losse functies. Het is daarom belangrijk om een breed programma aan producten, diensten en activiteiten te ontplooiën, onderhouden en/of vernieuwen. Een bibliotheek heeft een specifieke expertise op het gebied van media, informatie, leesbevordering en mediawijsheid. Een moderne bibliotheek ontwikkelt zich echter veel breder als open en laagdrempelig platform in de samenleving waar individuen en organisaties elkaar actief ontmoeten rondom kennis en cultuur. In dat kader willen we de inhoud van het bibliotheekprogramma meer in samenwerking met partnerorganisaties samenstellen. Partnerorganisaties die aansluiten bij missie en visie van de bibliotheek en daarmee waarde toevoegen. Samenwerking wordt nadrukkelijker gezocht. Verdringing van andere partners in het sociaal/culturele en educatieve Katwijkse veld is niet wenselijk.

“Producten en diensten gaan veranderen”

De eerder genoemde ontwikkelingen dwingen de bibliotheek om een andere rol aan te nemen en nieuwe verbindingen te zoeken. Producten en diensten gaan veranderen, mensen oriënteren zich tegenwoordig op andere manieren en genieten van andere gemakkelijker verkrijgbare media. Steeds meer wordt online thuis op de bank georganiseerd. Het regelmatige bezoek aan de bibliotheek wordt daarom minder vanzelfsprekend.

Het programma van de bibliotheek zal de komende jaren in toenemende mate uit activiteiten bestaan die mensen aanzetten tot zelf doen. Niet het boek staat centraal maar het lezen als activiteit. Niet het informatieaanbod is belangrijk maar de klanten die worden uitgenodigd om zich actief te informeren en al doende te leren. Een voorbeeld hiervan zijn de workshops in het kader van Digisterker waarin burgers leren om zelfstandig gebruik te maken van de digitale overheid. We willen meer inspirerende workshops en kennisateliers organiseren die aanzetten tot grotere participatie in de samenleving. De bibliotheek dient daarbij interessant en leuk te zijn om te bezoeken. Zo interessant dat het bezoek als een plezierige en liefst ook inspirerende belevenis wordt ervaren. Zo verleidelijk en inspirerend dat je de bibliotheek graag opnieuw en vaak bezoekt.

“Het belang van de bibliotheek als laagdrempelige, neutrale, openbaar toegankelijke plek in de samenleving is groter dan ooit”

3.4 Openstelling: openbaar, laagdrempelig, toegankelijk en uitnodigend

In een moderne bibliotheek kun je ruimschoots terecht en ben je altijd welkom. Dankzij selfservice technieken en efficiënte bemensing kunnen ruime openingstijden gerealiseerd worden. Liefst van 9 tot 9. Digitaal is de bibliotheek 24 uur per dag en 7 dagen per week beschikbaar. De digitale dienstverlening is laagdrempelig en functioneel georganiseerd, eenvoudig bedienbaar en te begrijpen. Medewerkers van de bibliotheek kunnen op alle digitale diensten tot op zekere hoogte ondersteuning verzorgen. Voor meer specifieke vragen worden speciale spreekuren ingericht op alle vestigingen. Er is een pluriforme en actuele collectie aanwezig. Diverse partnerorganisaties leveren een inhoudelijk aandeel in een gevarieerd programma dat zich richt op lezen, leren, informeren en cultuur. Denk hierbij aan hulp bij het digitaal zoeken naar werk of bij het invullen van de belastingaangifte, cursussen computervaardigheden voor ouderen etc. Klanten met veel kennis worden uitgenodigd actief hun kennis te delen. De bibliotheek kan hierbij de rol op zich nemen van regisseur en facilitator.

Met een plezierig gebouw op een toegankelijke locatie, uitstekende service, respect voor privacy, een goede sfeer, goede horecavoorziening, veel zitplaatsen, overlegplekken en krachtig draadloos internet wordt langdurig verblijf optimaal gefaciliteerd. Ouderen, werzoekenden, studenten, scholieren, zzp'ers, toeristen etc. voelen zich welkom in de bibliotheek, verblijven er vaak en keren graag terug. Het belang van de bibliotheek als laagdrempelige, neutrale, openbaar toegankelijke plek in de samenleving is groter dan ooit.

In de huidige vestigingen willen we ook nu al zoveel mogelijk van het bovenstaande realiseren. In de Burgt in Rijnsburg doen we dit al; medio 2015 volgt een zelfde type 'bibliotheek als marktplaats' in Valkenburg. Ook in de huidige hoofdbibliotheek en in de vestiging in 'De Hoornes' proberen we, ondanks de beperkingen, waar mogelijk ruimte te scheppen, belemmeringen weg te nemen en service te verbeteren.

3.5 De collectie: de bibliotheek als inspirerende wegwijzer

Ook al staat de collectie straks minder centraal dan voorheen, een bibliotheek kan ook in de toekomst niet zonder collectie. Maar die collectie verandert wel in volume en van gedaante. De collectie van de bibliotheek bestaat niet alleen uit boeken, films of digitale content. Ook activiteiten die eenmalig of met regelmaat worden georganiseerd kunnen tot 'de collectie' gerekend worden in de zin van tijdelijke pop-up collecties. Bijvoorbeeld een 'verhalenapotheek', of een deskundige die een lezingenserie geeft over Katwijkse schilderkunst. De bibliotheek is hierin de inspirerende wegwijzer naar het enorme mondiale aanbod van fysieke en digitale boeken en verhalen. Een inspirerende en uitnodigende presentatie van de collecties in de vestigingen én op het internet is noodzakelijk om lezers en bezoekers te blijven verrassen. Actualiteit en pluriformiteit van de collectie blijven onverminderd van belang.

3.6 Focus op persoonlijke ontwikkeling

De bibliotheek wil gebruikers graag stimuleren in hun persoonlijke ontwikkeling en mensen straks inspireren en ondersteunen bij zelf leren, zelf maken en zelf doen. De creatieve ondersteuning die de bibliotheek daarbij in samenwerking met een groot aantal partners kan leveren is vooral gericht op het versterken van de eigen kracht van mensen. De bibliotheek prikkelt de nieuwsgierigheid. De bibliotheek wil mensen aanzetten tot zelfstandige kritische burgers. Burgers die er graag wat bij leren. Dit doen we met een rijk pakket van producten en diensten, voor jong en oud, in de kinderopvang of peuterspeelzaal, op school, thuis en in de bibliotheekvestigingen.

“Actualiteit en pluriformiteit van de collectie blijven onverminderd van belang”

3.7 De Bibliotheek op school: samenwerken aan betere lees- en leerprestaties

De bibliotheek werkt al jaren nauw samen met het onderwijs. Er is echter behoefte ontstaan aan een minder vrijblijvend aanbod van de bibliotheek en meer effectieve focus op de leer- en leesprestaties van kinderen. Hiervoor is het landelijk programma de 'Bibliotheek op school' (dBos) ontwikkeld dat vooral het vrij en plezierig lezen bevordert. Dankzij de dBos Monitor kunnen vorderingen van de leerlingen daadwerkelijk gemeten worden. Op school staat het lezen centraal. De bibliotheek vult aan met adviezen, aanvullende (meet) instrumenten, rijke en actuele fysieke en digitale collecties, een schoolsysteem etc. Afspraken tussen bibliotheek en school worden vastgelegd in het lees- en mediaplan. De specifieke bibliotheekexpertise op het gebied van lezen, collecties en mediawijsheid kan alleen effectief zijn als de leesconsulent van de bibliotheek de taal van de school en de taal van docenten en kinderen kan spreken. De beloofde prestaties in het kader van de 1e Tranche (14 scholen in 2015) worden gehaald. De ambitie is er om in 2016 negentien scholen te hebben aangesloten en in 2019 alle achtentwintig scholen.

Op dit moment is er nog geen zekerheid over de verdere uitrol van dBos ná 2015. Er is helaas geen kostendekkend business model voor dBos. Inkomsten en uitgaven rond dBos lopen sterk uit elkaar. Om dBos voor de toekomst goed in de begroting te kunnen borgen gaan er niet alleen financiële en organisatorische ombuigingen plaats vinden aan de bibliotheekkant. Ook van de scholen zal een grotere bijdrage worden gevraagd, evenals er in het kader van de BCF financiering nog een aanvullend subsidieverzoek bij de Gemeente Katwijk zal worden gedaan.

3.8 Boekstart in de Kinderopvang

De bibliotheek wil graag, in afstemming met de partners uit de Lokale Educatieve Agenda, een grotere bijdrage leveren aan de doorgaande lijn van voorschoolse educatie via het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. In dat kader wordt onderzocht of de bibliotheek aansluitend op het dBos programma en in samenwerking met onderwijs, gemeente en kinderopvangorganisaties een programma 'Boekstart in de Kinderopvang' kan realiseren op alle kinderopvanglocaties in Katwijk. Dat kan echter alleen als er een gezamenlijke financiële inspanning wordt geleverd.

3.9 Taalhuis: taal leren, bestrijden van laaggeletterdheid, voorkomen van digitale achterstanden, creëren van participatiekansen

Persoonlijke ontwikkeling is de sleutel tot succesvolle deelname aan de samenleving. Niet alle burgers hebben de kans gehad om zich voldoende te ontwikkelen. Dat kan leiden tot taalachterstanden of zelfs laaggeletterdheid. Taalachterstanden en laaggeletterdheid staan ontwikkeling in de weg en kunnen leiden tot schooluitval met alle gevolgen van dien. In de afgelopen jaren heeft de bibliotheek

aanvullende subsidie ontvangen om een aantal activiteiten te ont-plooiën voor mensen die problemen hebben met de taal of digitaal op achterstand staan.

De bibliotheek wil zich graag meer onderscheiden op dit gebied. De bibliotheek is al een belangrijke partner in het Bondgenootschap Geletterdheid. Onder de noemer 'Taalhuis' werkt de bibliotheek daarom sinds 2014 samen met Gemeente Katwijk en een groot aantal lokale en bovenlokale partners. De samenwerking richt zich op toeleiding van potentiële klanten/cliënten, verwijzing naar elkaars aanbod en uitwisseling van kennis en ervaringen. Het Taalhuis adviseert en ondersteunt iedereen die de Nederlandse taal wil leren spreken, lezen en begrijpen (ook diegene die anderen hierin begeleiden en coachen). Het Taalhuis beschikt over boeken, CD-ROMS, DVD's en tal van taal oefenprogramma's op de aanwezige computers. Het Taalhuis biedt activiteiten waarbij het spreken en oefenen van de Nederlandse taal doel en uitgangspunt is. Het Taalhuis heeft wekelijks een Taalcafé en een leeskring, biedt werk- en trainings-

plekken voor taalleerders samen met hun coach en adviseert zowel taalleerder als taalcoach over geschikte cursussen, materialen e.d. In het kader van de decentralisatie van landelijke overheidstaken naar gemeenten worden er meer klanten naar de bibliotheek geleid voor taal cursussen en digitale bijspijker cursussen. Verder verwachten we een toenemende vraag aan de bibliotheek om mensen te plaatsen als vrijwilliger in het kader van de verplichte bijdrage aan de samenleving die sinds 1 januari 2015 van mensen in de wet Werk en Inkomen wordt verwacht.

“Taalhuis adviseert en ondersteunt iedereen die de Nederlandse taal wil leren spreken”

3.10 Strandbibliotheek

De bibliotheek organiseert al een aantal jaren de Strandbibliotheek gedurende een zestal weken in de zomervakantie met als motto: gratis boeken lezen en leuke activiteiten. De Strandbibliotheek is een vrolijke manier om het producten- en dienstenpakket van de bibliotheek onder de aandacht te brengen van een deels ander publiek. Een zomerse uitstraling, de klanten opzoeken op die plek waar zij hun vrije tijd doorbrengen: ingrediënten waardoor de voeten-in-het-zand-bieb zowel voor inwoners als toeristen tot een waardevolle voorziening is uitgegroeid. De laatste paar jaar doen we dat zonder subsidie, de begroting wordt aangevuld met gelden van fondsen en sponsors. De Strandbibliotheek kost veel tijd qua organisatie maar levert ook veel op in termen van goodwill, goed gevoel en energie. Na iedere editie wordt de Strandbibliotheek geëvalueerd op basis van vooraf gestelde criteria. Dat is niet alleen een afweging van kosten en baten. Of en op welke manier we in 2016 weer een Strandbibliotheek zullen organiseren hangt mede af van de evaluatie.

4 Vernieuwende organisatie vraagt nieuw HR beleid

4.1 Vernieuwde competenties

De nieuwe bibliotheek vraagt andere dingen van medewerkers. De bibliotheek heeft experts nodig. Enthousiaste medewerkers die kunnen regisseren, programmeren en onderhandelen. Medewerkers die kunnen omgaan met moderne media en hier klanten over kunnen adviseren. Medewerkers die beschikken over didactische vaardigheden. Pro-actieve servicegerichte medewerkers die gastvrij zijn en zich gemakkelijk in diverse doelgroepen kunnen inleven. Mensen die in staat zijn om effectief te communiceren, ongeacht het niveau en/of achtergrond van de klanten.

Daarom gaan we meer nadruk leggen op de ontwikkeling van medewerkers. We gaan de systematiek van functionerings- en beoordelingsgesprekken moderniseren en meer aandacht geven aan persoonlijke jaarplannen waarin aandacht zal zijn voor persoonlijke groei en realisatie van zakelijke (SMART) doelstellingen. Waar nodig zetten we coaching en scholing in. We streven er naar dat iedere medewerker van de bibliotheek deze ontwikkelslag kan maken zodat iedere medewerker zo goed en zo effectief mogelijk tot zijn/haar recht kan komen.

4.2 De nieuwe vrijwilliger

Er zal de komende jaren een toenemend beroep op de bibliotheek worden gedaan om toegeleide vrijwilligers te plaatsen waarvan de overheid een tegenprestatie verwacht als bijdrage aan de samenleving. Deze mensen kunnen in de rijke sociale omgeving van de bibliotheek nieuwe ervaringen en zelfvertrouwen opdoen. Verder kan een aantal van deze mensen wellicht een rol in de bibliotheek als gastvrouw/heer vervullen. Deze ontwikkeling zal veel van de bibliotheek vragen in de zin van begeleiding en coaching van mensen van diverse pluimage. Ook dit is een nieuwe rol die in de organisatie zal worden ingepast. De rol van de vrijwilliger in de bibliotheek zal opnieuw worden gedefinieerd. Niet als bedreiging voor de professionele krachten. Maar als waardevolle aanvulling op de organisatie en vergroting van het maatschappelijk draagvlak.

4.3 Een nieuw personeelsplan

Directeur en managementteam van de bibliotheek zullen zich in de komende jaren in toenemende mate toeleggen op strategische vraagstukken. Immers de koers van de bibliotheek is geen rechte lijn, er dient voortdurend bijgestuurd te worden in een turbulente

samenleving. Het is daarom belangrijk om de taakverdeling tussen directeur en MT, directeur en staf en MT en medewerkers zo efficiënt en effectief mogelijk te verdelen. Hiervoor is meer concentratie van uren nodig en minder versnippering van taken. Omscholen of bijscholen van een aantal van de huidige medewerkers kan ook een deel van de oplossing zijn. Taken en functies zullen nader geanalyseerd gaan worden of wellicht zelfs elders worden ondergebracht. Het nieuwe personeelsbeleidsplan zal antwoord geven op de volgende vragen:

- › Wat heeft de nieuwe bibliotheek in de komende jaren nodig aan taken en functies?
- › Wat heeft de bibliotheek al in huis?
- › Wat kan er omgebogen worden door omscholing en bijscholing?
- › Hoe kunnen we ruimte creëren om nieuwe talenten met de benodigde nieuwe en ontbrekende competenties te werven?
- › Welke taken en functies worden overbodig?
- › Waar trekken we de grens tussen de professional en de vrijwilliger?
- › Op welke manier kunnen we via partnerships aanvullende expertise inbrengen?

Op basis van het beleidsplan zal in 2015 een personeelsplan worden geschreven waarin de gewenste ontwikkeling van het team zal worden beschreven in concrete acties en uitgezet in de tijd.

“Vrijwilligers kunnen in de rijke sociale omgeving van de bibliotheek nieuwe ervaringen opdoen”

5 Financiën: Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF) als instrument voor financiële sturing

De bibliotheek kan de hierboven beschreven doelstellingen alleen realiseren door gezond financieel beleid. Zo kan de financiële continuïteit gewaarborgd worden. Dit doet de bibliotheek onder meer door:

- › een verstandig uitgavenpatroon
- › kostenbesparing door efficiënter werken
- › het hanteren van realistische gebruikerstarieven
- › het onderhouden van een algemene reserve

Gemeente Katwijk heeft de bibliotheek gevraagd om vanaf 2016 de begroting en jaarrekening aan te leveren volgens methodiek van Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF). De gemeente wil zo meer kunnen sturen op enerzijds specifieke thema's en anderzijds de resultaten van het gevoerde beleid. BCF zorgt voor meer transparantie. Verder voorziet BCF in een betere aansluiting van beleid, daaruit voortvloeiende activiteiten, financiële onderbouwing en verantwoording. Daarmee krijgt de bibliotheek meer inzicht in de eigen financiële huishouding en zijn er meer instrumenten voorhanden om daar waar nodig heel specifiek bij te sturen.

Ten behoeve van de BCF wordt de begroting voor 2016 gesplitst in de volgende thema's:

- › openstelling
- › digitaal
- › cultureel en ontmoeting
- › de Bibliotheek op school
- › Taalhuis
- › strandbibliotheek

Alle kosten worden vervolgens waar mogelijk naar de verschillende thema's toebedeeld of bij 'overhead' ondergebracht. Op basis van de BCF-begroting worden contractafspraken gemaakt tussen gemeente en bibliotheek. De in de BCF-opzet genoemde thema's zijn afgeleid van de onderhavige Beleidsnota 2015 en verder.

“BCF zorgt voor meer transparantie”

6 Nieuwe missie en visie voor nieuwe bibliotheek

Een succesvolle implementatie van de in deze nota geïnventariseerde koersbepalende ontwikkelingen in de samenleving, in de behoeften van onze klanten en in de bibliotheek als organisatie leidt samenvattend tot de volgende vernieuwde missie en visie:

Missie

Onze bibliotheek is een neutraal en laagdrempelig openbaar kennisplatform voor alle burgers in de gemeente Katwijk. De bibliotheek is fysiek óf digitaal altijd bereikbaar. De medewerkers zijn klantgericht, deskundig en betrouwbaar. Iedere klant, ongeacht inkomen, afkomst, geslacht of geaardheid wordt goed en met veel inlevingsvermogen geholpen.

Visie

De bibliotheek verandert van warenhuis naar marktplaats voor informatie, kennis en cultuur. In de bibliotheek wordt kennis in alle vormen gehaald, gebracht en gedeeld door mensen, door de biblio-

theek zelf en door een aantal van met de bibliotheek samenwerkende organisaties. De bibliotheek is verder een rijke informatiebron over Katwijk en omgeving zowel voor eigen burgers als voor toeristen. Centraal staat de persoonlijke ontwikkeling van alle inwoners van de gemeente Katwijk. De bibliotheek faciliteert en regisseert het gezamenlijk programma. Alles met het doel om Katwijkse burgers optimaal te laten deelnemen aan de samenleving.

“De bibliotheek is fysiek óf digitaal altijd bereikbaar”

Postbus 517 • 2220 AM Katwijk ZH • T 071 401 48 19 • F 071 406 00 98
info@bibliotheekkatwijk.nl • www.bibliotheekkatwijk.nl